

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, dnia 23 marca 2026 r.

PNIK-I.4131.126.2026

Rada Miejska w Pajęcznie

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436)

stwierdzam nieważność

§ 2 uchwały Nr 183/XX/26 Rady Miejskiej w Pajęcznie z dnia 24 lutego 2026 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Pajęczno na lata 2026 – 2029.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 24 lutego 2026 r. Rada Miejska w Pajęcznie podjęła uchwałę Nr 183/XX/26 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Pajęczno na lata 2026 – 2029. Uchwała ta doręczona została organowi nadzoru w dniu 3 marca 2026 r.

Wątpliwości organu nadzoru wzbudziła treść § 2 uchwały, w którym określono termin wejścia w życie właściwy dla aktów prawa miejscowego, co spowodowało wszczęcie postępowania nadzorczego i skierowanie do Rady Miejskiej w Pajęcznie zawiadomienia z dnia 3 marca 2026 r. znak: PNIK-I.4131.126.2026, w którego uzasadnieniu organ przedstawił swoje zastrzeżenie.

Pismem z dnia 10 marca 2026 r. znak: OG.0711.16.2026 Przewodniczący Rady Miejskiej w Pajęcznie poinformował: „Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego (zgodnie z art. 87 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). O ile Uchwała nie jest aktem prawa miejscowego, o tyle przyjąć należy, że Rada Miejska w Pajęcznie mogła określić inny dzień wejścia w życie uchwały (niż z dniem podjęcia) np. w odpowiednim terminie od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego (skoro uchwała obligatoryjnie podlega ogłoszeniu w ww. Dzienniku). Takie rozwiązanie wydaje się

zatem dopuszczalne. Jednocześnie zastosowanie takiego rozwiązania nie przesądza o tym, że w ten sposób Uchwała "stała się" aktem prawa miejscowego (ani, że wcześniej za taki akt została uznana przez organ stanowiący gminy przy jej procedowaniu)."

Organ nadzoru nie uznaje powyższych wyjaśnień za wystarczające i przedstawia następujące stanowisko w sprawie.

Podstawą prawną podjęcia uchwały Nr 183/XX/26 Rady Miejskiej w Pajęcznie był art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 87 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą. Treść art. 87 ustawy stanowi, że zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami (ust. 1). Wojewódzki, powiatowy i gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu i rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków (ust. 3). Programy są ogłaszane w wojewódzkim dzienniku urzędowym (ust. 4). Należy zauważyć, że uchwała w sprawie programu opieki nad zabytkami nie jest aktem normatywnym w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), nie jest też aktem prawa miejscowego wymienionym w art. 40 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym. Z uchwały w sprawie programu opieki nad zabytkami nie można również wyprowadzić norm generalnych i abstrakcyjnych, które są cechą aktów prawa miejscowego. Charakter generalny posiadają normy, które określają adresata poprzez wskazanie jego cech, a abstrakcyjność normy polega na tym, że jej dyspozycja określająca postępowanie adresata ma zastosowanie w wielu powtarzalnych okolicznościach, nie zaś w jednej konkretnej sytuacji. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt II SA/Gd 767/17 stwierdził: „(...) wprowadzenie uchwalenie programu opieki nad zabytkami ma charakter obligatoryjny, ale program taki nie ma statusu prawa miejscowego, ponieważ nie może stanowić samodzielnej podstawy rozstrzygnięć władczych względem jednostek spoza aparatu administracji publicznej (...)”. Samorządowe programy opieki nad zabytkami zaliczyć należy do przewidzianej w art. 13 pkt 10 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, kategorii „innych aktów prawnych” ogłaszanych w wojewódzkim dzienniku urzędowym, jeżeli tak stanowią przepisy szczególne. Takim przepisem szczególnym jest w tym przypadku art. 87 ust. 4 ustawy (vide: M. Cherka (red.), P. Antoniak, F. M. Elżanowski, K. A. Wąsowski, Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Komentarz, Lex/el 2010; wyrok WSA w Olsztynie z dnia 11 lutego 2016 r., sygn. akt II SA/Ol 1412/15).

W § 2 przedmiotowej uchwały postanowiono, że wchodzi ona w życie po upływie 14 dni od daty publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego. Tym samym określono termin wejścia w życie przedmiotowej uchwały w sposób przewidziany w art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych – właściwy dla aktów normatywnych zawierających przepisy powszechne obowiązujące, ogłaszanych w dziennikach urzędowych.

Podkreślić trzeba, że publikacja przedmiotowego programu w dzienniku urzędowym ma charakter wyłącznie informacyjny. Stąd też wyeliminowanie z obrotu prawnego powyższego przepisu uchwały spowoduje, że akt ten wejdzie w życie z dniem podjęcia i na podstawie art. 87 ust. 4 ustawy w związku z art. 13 pkt 10 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych powinien zostać ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Mając powyższe na uwadze, rozstrzygnięto jak w sentencji.

Powyższe rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi (90-434 Łódź, ul. Piotrkowska 135), za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl

Do wiadomości:

Burmistrz Pajęczna